

HET WOORD VAN DE WEEK

ORGAAN VAN DE HUMANISTISCHE LUISTERKRING

Administratie Humanistische Luisterkring, Oudegracht 152, Utrecht. Postgiro 58.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling f 4,— per jaar, buitenland f 4,60 per jaar.

Voor leden van de Humanistische Luisterkring f 3,— per jaar. Losse nummers f 0,25.

ONAAANVAARDBAAR

Met dit duidelijk woord heeft de heer van Praag, algemeen voorzitter van het Humanistisch Verbond op het congres in Rotterdam de mening vertolkt over het verdwijnen van het humanistische woord in de voorgestelde nieuwe omroepwet. Onaanvaardbaar, niet alleen voor de leden van de humanistische beweging, maar ook voor hen, voor wie het kwartier op zondagmorgen voor de VARA-microfoon en de maandelijkse uitzendingen via de AVRO iets in hun leven is gaan betekenen.

Maar tevens ook onaanvaardbaar voor allen, die de vrijheid van het woord ter harte gaat en er bezwaar tegen maken, dat „hogerhand” met een pennestreek een belangrijk deel van ons volk de gelegenheid ontnemt, niet om propaganda te maken, maar een woord van bezinning te spreken tot honderdduizenden, die daar prijs op stellen. Want het gaat hier niet om een kwartiertje, dat niemand zal missen als het verdwijnt, maar om uitzendingen die met graagte worden beluisterd en waarop elke week tientallen reacties volgen en honderden aanvragen om de tekst worden ontvangen.

Daarom is het niet te verwonderen, dat het besluit om de Humanistische Luisterkring te stichten en op deze wijze protest aan te tekenen tegen de poging om de humanisten althans in de aether monddood te maken, met zeer grote instemming is begroet. Niet

alleen door hen, die deel uitmaken van het Humanistisch Verbond, maar vooral ook door mensen uit allerlei kringen, die geen humanist zijn en het ook nooit zullen worden. Dat bewijzen de uitlatingen in allerlei kranten en weekbladen, waarvan we een volgende keer eens een bloemlezing zullen geven.

Voor vandaag willen we volstaan om met vreugde te constateren, dat de aanmeldingen voor het lidmaatschap elke dag en in toenemende getale bij de administratie, Oudegracht 152 te Utrecht binnenkomen. Het is nog veel te vroeg om hieruit al bepaalde conclusies te trekken, maar vast staat wel, dat de actie in grote kring de belangstelling heeft, die de organisatoren er ook van verwacht hebben. Vertrouwd mag worden, dat een groot deel van de luisteraars zich de kans niet zullen laten ontnemen, om door hun lidmaatschap kracht bij te zetten aan de eis om een plaats voor het humanisme op soortgelijke basis als de uitzendingen voor kerkgenootschappen.

Om die luisteraars daartoe in staat te stellen, moeten ze ook weten op welke wijze ze dat kunnen doen. We vertrouwen er op, dat de lezers van dit blad in eigen omgeving daartoe zullen bijdragen. Bij de administratie kunt u de kaarten aanvragen, waarmee men zich als lid van de Luisterkring kan aanmelden. U weet het adres, Oudegracht 152 te Utrecht.

WIST U DAT:

Er van 16 t/m 18 mei a.s. in het Humanistisch Vacantie- en Conferentieoord „De Ark” een Pinksterkamp wordt gehouden. Kosten f 17,— per persoon. Kinderen f 14,—. Adres: Belvédèrelaan 14, Nunspeet.

Van 7 t/m 20 juni bejaardenkampen worden gehouden. Er zijn nog maar enkele plaatsen (Plaats en adres zie boven).

U Uw vakantie door kunt brengen in de Ark. Pensionweken 28 juni t/m 18 juli a.s. en van 16 t/m 22 augustus a.s.

Prijs f 42,— per week. Kinderen 6 t/m 10 jaar f 32,— Kinderen 0 t/m 5 jaar f 26,—.

Van 31 augustus tot en met 5 september a.s. er een huisvrouwen-vacantieweek is. Prijs f 27,—. Spoedige aanmelding gewenst.

RUIMTEVAART

E r is een gedicht van Henriëtte Roland Holst, waarvan de eerste regel bekend is geworden, maar het gehele gedicht is waard gekend te zijn:

'k Leerde de dagen zijn wat wij ze maken;
Zij komen tot ons, ongevormde klei;
Zij komen als wolken hoog boven daken
Aandrijvend en gaan als wolken voorbij.

Maar niet eer ze door ons hebben gekregen
Door onze geest, door onze wil, door onze hand
Hun vorm, niet eer wij hun ziel beschreven
Met gouden spreuke of taal-uit-kinderland.

Hier, neem „Vandaag” in Uw kloppende
handen;
Armzalig is hij, lelijk, vaal en grauw;
Beitel voorzichtig aan zijn stompe randen,
Meng door zijn vaalte een druppel hemels-
blauw,

Giet door zijn lippe' een teug van Uw
verlangen
Naar meer broederlijke gerechtigheid;
Blaas koesterend over zijn vale wangen
Uw adem van liefde en zekerheid
„De dagen zijn wat wij ze maken”.

De dag komt tot ons als een ongevormd iets. Als hij voorbij is, draagt hij mee ons merkteken. De dichteres laat ons de vrijheid de dag te beleven als een brok klei, dat wij te vormen hebben gekregen, als een stuk steen, waarin wij onze beitels slaan, als een doek waarop wij onze kleuren brengen en mengen. Wij allen beleven de dag, onze dag, al naar onze aard het ons gebiedt.

Wij bewerken hem met onze daden, die als even zo vele lijnen en kleuren zijn op het doek van onze dag, die als even zo vele beitelstoten zijn in de steen van onze dag, daden, die als even zo vele momenten zijn van duw en druk in de klei van onze dag. Beseffen wij wel voldoende, hoe onze daad, hoe klein dan ook, mee onze dag maakt tot wat hij in de avond is?

De daad, ik wil er meer onder verstaan, dan wij meestal doen, iets wat buiten ons zich manifesteert, gestalte aanneemt. Ook de gedachte geeft aan iets van ons, gestalte.

Daden dus in ons, daden buiten ons, hoe zijn ze met elkaar verweven. En met al die daden, in ons en buiten ons, tonen wij ons aan de medemens, scheppen wij onze dag, maar mee de dagen van velen om ons.

Niets is er in de onmetelijke kosmos, dat op zich zelf staat. Alles staat met alles in verbinding. Alles heeft z'n actieradius; hetzij groot of klein; iets raakt altijd aan iets.

Nooit zullen wij kunnen peilen wat er voor invloeden van onze gedachten en daden uitgaan.

Want wij kruisen niet alleen op onze wegen door het heelal hen, die wij kennen of menen te kennen, maar elke dag van ons zijn hier in dit leven ontmoeten wij vreemdelingen, die wij misschien eens en nooit weer met een gebaar, met een blik, met een woord zullen raken. Daarom is ons leven zo uitermate belangrijk, want het raakt in nauwer of oppervlakkiger contact vele, vele andere levens.

En wie zal zeggen wat onze ontmoeting, onze aanraking met een ander, al gebeurde het in een flits, voor die ander voor waarde heeft? Zo wekken onze gedachten en daden in een ander gedachten en daden, die op hun beurt weer iets wakker maken in weer een ander.

Daarom is het zo belangrijk van welke gedachten wij vervuld zijn. Of zij ontstaan zijn uit gevoelens van wrok en nijd en achterdocht of dat zij ontstonden uit het beste wat wij in onze stilste momenten vergaarden, moed, die wij veroverden op onze vrees, vreugde, die na lange worsteling uit het leed naar boven kwam, liefde, die het won van de haat.

Want het gaat hier niet om die kortstondige aandoeningen, opwellingen, maar wel om wat na veel strijd van ons is geworden. De liefde, de vreugde, de moed, wij hebben ze niet, want wat de mens vandaag heeft, kan hij morgen verliezen, maar wij zijn de moed, de vreugde, de liefde, die wij op het leven veroverden.

Het hoeft niet uitgesproken te worden, altijd, wat er in ons leeft.

Het woord, dat machtig instrument in de omgang van mens en mens, kan het tere en lieflijke doen leven maar ook vermoorden. Laten we daarom voorzichtig zijn met het woord, dat maakt en breekt. Maar wat in ons leeft, de moed, de vreugde, de liefde, die wij zijn, het moet te voelen zijn in onze handdruk, het moet te zien zijn in onze ogen, het moet te horen zijn in de warmende klank van onze stem. Met deze energie geladen, zenden wij uit naar alle kanten. Maar wat van ons uitgaat, het is soms zo moeilijk op te vangen, het is soms zo vervormd, dat het wel lijkt, dat wij het niet meer zijn. Want wij zijn ook de twijfelzieke, omdat zo veel zekerheden ons ontvielen, ook de wankelmoedige, omdat zo veel ons mislukte, de bezeerde, ook, omdat het leven wonden slaat.

En hoe vaak zijn we helemaal niet te horen in het heelal. Het zijn die tijden, waarop ons wezen verduisterd is door het leed en de pijn die het leven op ons legt. Die tijden, waarop wij als uitgedoofd zijn, bedolven onder de as en de sintels van wat wij wilden en wat mislukte, van onze liefde die tot haat verbrandde.

En komt er toch nog licht en warmte tot ons, zij zijn maar zelden bij machte de sintels weer te doen gloeien.

Maar dan zijn er — en het leven zij er voor gedankt — de momenten, dat het binnenste vuur naar buiten zich brandt door de korst van achterdocht en haat.

En wij zijn ons weer bewust van wat in ons verborgen ligt aan kracht en macht, aan liefde en goedheid.

En wij zijn weer in de ether.

En wij geven de dagen mee hun gedaante, die zij in de avond hebben, door onze bezielende aanwezigheid in het heelal.

En ruimtevaart, waarin wij allen betrokken zijn, die ons niet naar andere planeten zal voeren, maar die ons in aanraking zal brengen met wat het boeiendste is in de ganse kosmos, de mens, dat meestgeziene, dat minst-gekende speldeknoopje in het heelal.

Een vaart, die ons niet, zoals de geleerden het ons voorspellen, in een staat van verdoving door de ruimte zal jagen, maar die wij als bewuste wezens zullen ondergaan, bewust van wat wij te zeggen hebben, bewust van wat wij te horen krijgen.

Hierin schuilt een ontzaglijk avontuur, het avontuur van de mens als planeet in de ruimte.

Wat zullen wij ontdekken op deze grootse reizen door het heelal, op die brokjes om ons bewegend? Bergen, hoog als gedachten? Dalen, diep als raadsels?

En wat zal gevonden worden op de planeten, die wij zijn? Diep onder de sintels en de as van onze ellende en wanhoop het roodgloeiende vuur van onze liefde?

Want dit is het belangrijkste onder de zon: de loop van de mens tussen de mensen, zijn loop, die zich aan alle wetmatigheid onttrekt, waardoor hij zich in het meest grootse avontuur, altijd opnieuw, kan storten: de ontmoeting van de medemens. Zijn stand ten opzichte van de mens, zó dat hij al wentelende om de eigen kern, dan deze, dan gene zijde van zijn wezen de medemens toont. En als hij zich bewust is van zijn menselijkheid, d.w.z. van het be-

sef redelijk en zedelijk te kunnen, te moeten zijn, dan is zijn stand ten opzichte van de medemens daardoor bepaald en tevens het lot bepalend van ons zijn in dit leven.

Dan zal hij de warme en verwarmende zijde de medemens toewenden en al wentelende de weldoende koestering trachten te vinden van wat aan warmte leeft in de ander.

Maar hij zal als zijn moederplaneet, de aarde, besprongen worden door geweldige vloed, die wat hij moeizaam aan liefde, vreugde en moed heeft opgebouwd in zijn wezen, zullen trachten weg te spoelen. Hij zal de ebbstand in zijn wezen leren kennen, nog gevaarlijker misschien dan het hoogtij.

Het laagtij van de ontkenning, de onverschilligheid, van het dromen naast het leven. Dan zal het afhangen van de standvastigheid van zijn moed, vreugde en liefde, of hij de invloed van buiten af of uit verborgen diepten in zijn wezen, zal kunnen weerstaan.

Dan zal moeten blijken of nog ergens in de mens krachten leven, die strijdbaar kunnen zijn tegen de lauwheid van het laagtij.

Hij zal als zijn moederplaneet, de aarde, afgronden hebben in zijn wezen. Hij zal moeten leren ze te kennen, daarvoor is hij een redelijk wezen.

Hij zal aan de bedwelmende verrukkelijk-giftige dampen moeten kunnen ontkomen, daarvoor is hij een zedelijk wezen.

Naar dit alles zal hij kunnen streven, mits hij ontstaan is in dat sterrebeeld, dat het oog, gewapend of niet, nog nooit heeft aanschouwd: het sterrebeeld „de goede wil”.

Want allen die zich geboren weten onder dit beeld, voelen zich ondanks de donkere drang in het eigen wezen, tot het licht geschapen. En wie dit zo voelt, onderneemt zijn grootse tocht tussen de mensen met de stoutmoedigheid der pioniers en mocht hij verlangend zijn naar bovenmenselijke werelden, laat hij dan de blik richten op Venus, liever dan op Mars.

P. J. S. ZWART.

RECTIFICATIE

Zeër tot ons leedwezen is onder de lezing, uitgesproken voor de AVRO op 16 maart l.l. en gepubliceerd in het „Woord van de Week” van 19 april l.l. de naam van Dr. I. Vijlbrief opgenomen. Het is niet Dr. Vijlbrief, doch Mevr. A. J. Groenman-Deinum, die deze lezing heeft uitgesproken.

Wij bieden bovengenoemde medewerkers en onze lezers onze welgemeende verontschuldiging aan.

Leden van de luisterkring — op 11 april werd nr. 1 geïnstalleerd, per 18 april — 2031 leden.

Zo juist mochten wij een telefonische mededeling ontvangen, dat vrijwel alle inwoners van het A. H. Gerhardhuis als lid van de luisterkring toegetreden zijn.

VAN MENS TOT MENS

III VERHOUDING IN HET PLEEGGEZIN

Wanneer ik iets ga vertellen over pleeggezinnen sta ik meteen al voor een moeilijkheid. Er zijn namelijk twee soorten pleeggezinnen. Er zijn pleeggezinnen waarin kinderen worden geplaatst uit huishoudens die op de een of andere manier zijn ontspoord: de ouders is dan meestal de ouderlijke macht ontnomen, de kinderen komen onder voogdij van een vereniging te staan en worden ondergebracht of in een gesticht of in een pleeggezin van de soort die ik hier bedoel. De plaatsing in zo'n gezin is in beginsel tijdelijk. Als de ouders weer op het rechte spoor zijn gebracht, kunnen de kinderen terug naar huis.

De andere soort zijn de pleeggezinnen waarin kinderen worden geplaatst die van de eigen vader en moeder, voor zover nog aanwezig, niets meer te wachten hebben, omdat die eigen ouders onherstelbaar ontspoord zijn, vaak ook omdat er nooit anders dan een moeder, een ongehuwde moeder, is geweest die haar kind heeft afgestaan en op die beslissing niet wil of kan terugkomen. In zulke gevallen wordt een kind in een pleeggezin opgenomen waarbij de bedoeling voorzit, dat het er zal blijven en als eigen kind van de pleegouders zal worden beschouwd.

Beide soorten pleeggezinnen, de tijdelijke en de definitieve, hebben elk hun eigen problemen. Maar één ding hebben zij gemeen: de kinderen moeten er mateloze liefde en wijsheid ontmoeten.

In het tijdelijke pleeggezin is er de moeilijkheid, dat de verhouding pleegouders-pleegkind niet helemaal mag worden als de verhouding ouder-kind, terwijl het pleegkind toch ook weer niet de positie van alleenmaar-een-logeetje mag hebben. Een kind heeft nu eenmaal meer nodig dan alleen onderdak, het heeft ook meer nodig dan alleen de naastenliefde die er tussen alle mensen behoort te bestaan. Een kind heeft liefde en leiding nodig, maar het heeft ook ouders nodig, mensen met wie het kind een heel speciale band heeft. Als we nu bedenken dat het verblijf in een tijdelijk pleeggezin soms heel lang kan duren, soms jaren, dan wordt het duidelijk, vooral als het kind heel jong in het pleeggezin komt, hoe moeilijk het kan zijn de mogelijkheid van terugkeer naar het oorspronkelijke gezin open te houden en voor te bereiden. En dan moeten we verder bedenken dat deze pleegkinderen vaak niet de makkelijkste zijn. Zij hebben immers meestal al wat meegemaakt. Ze kunnen uit het lood geslagen zijn. Ze kunnen makkelijk allerlei vormen van onaangepastheid vertonen.

Het probleem van de tijdelijkheid is er in het definitieve pleeggezin niet, tenminste als vaststaat dat het pleeggezin inderdaad als definitief mag gelden. In principe is dat alleen het geval nadat adoptie is uitgespro-

ken, een rechtsfiguur die sinds november 1956 ook in Nederland mogelijk is. Maar in alle andere gevallen is er de mogelijkheid, soms alleen theoretisch, dat de oorspronkelijke ouders het kind terugverlangen. De rechter zal dan ten slotte moeten beslissen.

Het is dus wel heel aardig, in theorie onderscheid te maken tussen tijdelijke en definitieve pleeggezinnen. Maar het staat lang niet altijd vast dat een pleeggezin definitief zal zijn. Die onzekerheid is op zichzelf al een probleem in een pleeggezin. Zelfs al beslist de rechter dat het kind in het pleeggezin moet blijven, toch zijn er de narigheid en de spanning van een proces geweest. Daar moet U niet gering over denken.

Ik had mij eigenlijk willen beperken tot het zogenaamd definitieve pleeggezin, maar ik moest er het tijdelijke pleeggezin ook bijhalen, al was het alleen al omdat de definitieve opzet van een pleeggezin in tijdelijkheid kan omslaan en omgekeerd. Maar laat ik nu in elk geval verder alleen over het althans als definitief bedoelde pleeggezin praten. Behalve de mogelijke onzekerheid — die alleen door adoptie is weg te nemen — zijn er nog wel wat meer problemen.

Het zg. definitieve pleeggezin wil liefst zijn als elk ander gezin. Wat is eigenlijk het verschil? Is er verschil? Ja zeker, in elk geval is er in theorie verschil. De buitenstaander zal hierbij misschien in de eerste plaats denken aan erfelijkheid. Het pleegkind zal erfelijk inderdaad anders bepaald zijn dan de pleegouders. Maar dat hoeft niet in de weg te staan aan een gunstige gezinsontwikkeling: Geërfde eigenschappen hoeven niet altijd slechte eigenschappen te zijn. In een gewoon gezin kan het gebeuren dat een van de ouders de ander onderzoekend aankijkt en zegt: van wie zou Jantje die vreselijke slordigheid eigenlijk hebben? Kijk, dat is een probleem, dat in een pleeggezin niet aldus kan worden gesteld. Dit lijkt misschien een grapje, maar het is werkelijkheid.

Er zijn intussen ernstiger dingen. Een pleegkind heeft vaak in de eerste levensmaanden al veel moeten missen, vooral als het onmiddellijk na de geboorte is afgestaan maar niet onmiddellijk in een pleeggezin is geplaatst, waar het de noodzakelijke moederlijke warmte had kunnen vinden. Zo iets kan heel ongunstig werken en blijven doorwerken. Het ernstigste hiervan is, dat het wellicht voorkomen had kunnen worden.

Voor het overige moeten we vaststellen, dat moeilijke kinderen ook in gewone gezinnen worden aangetroffen.

Sommige mensen maken een probleem van het feit, dat er tussen pleegouders en pleegkind in een zg. definitief pleeggezin geen banden des bloeds bestaan. Dat begrip „banden des bloeds” is in sommige kringen religieus bepaald. In de kring van het

moderne humanisme, waartoe ik mij reken, zal men liever niet spreken van banden des bloeds. Men zal er op zijn hoogst een beeldspraak zonder wezenlijke betekenis in zien. In alle nuchterheid zal men in die humanistische kring over erfelijkheid kunnen spreken, maar banden des bloeds die zich levenslang zou laten voelen, neen, dat begrip is voor de humanistische kring te ongrijpbaar; men zal er de feitelijke afstamming niet zien als een omstandigheid die per se een bijzondere band tot stand brengt. Men zal in de feitelijke afstamming niet de bron zien voor een andere band dan er in het algemeen tussen mensen hoort te bestaan. Alles wat er meer aan banden ontstaat zal moeten voortkomen uit de zichtbare en voelbare feitelijke toestand, de feitelijke zorg en liefde waarmee een kind wordt omgeven. De eerste echte relaties die het kind heeft, bestaan tussen het kind en zijn naaste omgeving, zijn feitelijke verzorgers die de ouderfunctie vervullen. De ongekende banden des bloeds zijn van geen betekenis voor het kind.

Ik wil niet beweren, dat de humanistische kring het monopolie van zo'n opvatting heeft. Alleen stel ik vast dat die opvatting in humanistische kring kan worden verwacht.

Een pleeggezin zal de afwezigheid van zg. banden des bloeds op zichzelf niet als probleem in de verhouding pleegkind-pleegouders hoeven te ervaren. De problemen in een pleeggezin zijn van andere orde. Hoe moet de verhouding tussen pleegouders en pleegkind zijn? Als het goed is net als de goede verhouding in een ander gezin. Daarbij hoort ook het openstaan van de pleegouders voor het pleegkind, het betrachten van een openheid die mensen over het algemeen — en zeker ouders en kinderen — en dus ook pleegouders en pleegkinderen, — tegenover elkaar verschuldigd zijn. Hiermee kom ik op een probleem dat een wijde strekking heeft en dat veel pleeggezinnen bezighoudt: de echte gezinssituatie in een pleeggezin moet geen komedie zijn, hoe goed zij ook zou worden gespeeld. De leden van een pleeggezin moeten weten dat zij een pleeggezin zijn. Zij moeten niet proberen zichzelf — en uiteraard ook niet anderen — wijs te maken dat zij man, vrouw en natuurlijke afstamming zijn. Zij zouden door komedie te spelen het niet verder brengen dan een surrogaat gezinsverhouding: surrogaatouders met een surrogaat-kind. Zij moeten geen surrogaat zijn; zij moeten echt zijn, echte pleegouders met een echt pleegkind. Dat kan ik ook anders en misschien meer aanvaardbaar zeggen: zij moeten de gemeenschap vormen waarin het kind zich volgens zijn natuurlijke behoeften genesteld weet. Een kind is nu eenmaal afhankelijk van zijn omgeving, niet alleen fysiek maar ook psychisch. Het kind moet bijzondere banden met zijn verzorgers hebben, en het is natuurlijk dat die verzorgers een vrouw en een man zijn, die elk op eigen manier het kind aanleiding geven tot het maken van bindingen. Voor het bestaan van die gezinssituatie is het niet noodzakelijk, dat het kind naar den bloede een afstamming van de man en de vrouw in het gezin is. Het is heilloos te doen alsof dat wel het geval zou zijn; het is nog veel heillozer omdat de werkelijke toestand het kind toch zal worden onthuld; en dat gebeurt dan heel vaak niet

op een bijzonder fijnzinnige manier. Bovendien zal de ware situatie altijd in de burgerlijke stand geregistreerd blijven, zelfs als het kind wettelijk wordt geadopteerd. Bij huwelijk van het kind komt de werkelijkheid in elk geval te voorschijn. Hoe fataal de schok van de onvoorbereide van buiten af komende onthulling kan zijn is in de praktijk meer dan eens gebleken. En dan moet U ook eens denken aan het element van geheimzinnigheid waarmee het gezin wordt belast als de pleegouders de ware situatie voor het kind verborgen willen houden. Dat is een geheimzinnigheid die niet alleen een hinderlijk element in een gezin vormt, maar die bovendien niet *mag* bestaan in een gezonde gezinsverhouding die door openheid en vertrouwen moet zijn gekenmerkt. Het pleegkind moet zo vroeg mogelijk en zo eenvoudig mogelijk en geleidelijk aan, te weten komen dat het een pleegkind is, lang vóór dat het volkomen beseft wat dat fysiek betekent. Dat is ook de mening die te lezen is bijv. in een door deskundigen uit vele landen opgesteld rapport van de sociale afdeling van de Verenigde Naties; het is de opvatting die de Ned. Vereniging van Pleegouders haar leden steeds voorhoudt; het is ook de opvatting die heerst bij vele autoriteiten die te maken hebben met de behandeling van adoptiereksten. En die opvatting past ook in het streven naar redelijkheid en zuiverheid in de menselijke verhouding, ver trouwd aan de kring van het moderne humanisme, zoals men dat aantreft in het Humanistisch Verbond. Het zou in strijd zijn met de menselijke waardigheid, ook van de opgroeiende mens die kind heet, de werkelijke situatie verborgen te houden.

Alweer, het is niet mijn bedoeling te beweren dat het moderne humanisme het monopolie van dergelijke opvattingen heeft. Ik stel alleen vast, dat van humanisten zulke opvattingen kunnen worden verwacht en ik heb getracht aan te duiden hoe zij die opvattingen funderen.

Nu zal misschien iemand vragen: als de onthulling van de ware toestand zo'n belangrijke zaak is, is dan toch de afwezigheid van banden des bloeds niet een groot probleem in een pleeggezin? Ach, men kan er een groot probleem van maken, maar dan is men al op een verkeerde weg. Men hoeft er geen probleem van te maken. Wie zuiver tegenover zijn pleegkind en tegenover zichzelf staat, verwerkt dit zonder grote moeite. Het kan de gezinssituatie in het pleeggezin alleen maar ten goede komen als er geen kiekeboe met de werkelijkheid wordt gespeeld. Dat laatste geldt trouwens in alle opzichten voor elk gezin. De menselijke situatie in het pleeggezin zelf hoeft dus niet in moeilijkheden te komen door het ontbreken van de natuurlijke afstamming. Als er in deze materie een moeilijkheid uit menselijke oogpunt is dan is het deze: hoe staan we tegenover de oorspronkelijke ouders van het pleegkind? Het pleeggezin heeft daar ook mee te maken, want het kan voor de vraag komen te staan in hoeverre er nog contact moet of kan zijn met de oorspronkelijke ouders, vooral de eigen moeder van het kind. Een normaal reagerende moeder zal haar kind niet zijn vergeten al speelt het in haar dagelijks leven geen rol meer. Maar heeft zij eenmaal afstand van haar kind ge-

HET WOORD VAN DE WEEK

ORGAAN VAN DE HUMANISTISCHE LUISTERKRING

Frankering bij
Abonnement
UTRECHT

De Heer

Mevrouw

Mejuffrouw

Onbestelbare exemplaren terug aan: Oudegracht 152, Utrecht

daan, beseffend dat dit afstand doen voor haar negatieve consequenties heeft, dan eist het belang van het kind, dat daar niet meer op wordt teruggekomen. Het pleegkind mag niet in de positie komen dat het wordt heen en weer geslingerd tussen het pleeggezin en zijn oorspronkelijke familie. Een kinderleven mag niet met zulke spanningen worden belast. Dit betekent overigens wel, dat het aanvaarden van het afstand doen en de plaatsing van een kind in een pleeggezin met zorg-

vuldige controle moeten worden omgeven. In het verleden heeft het daar nogal eens aan ontbroken. Nu de vorming van een pleeggezin kan worden bekroond met adoptie, dus met een wettelijke sanctie die ook de juridische band met de oorspronkelijke familie op een vrijwel onherroepelijke manier doorsnijdt, is grotere zorgvuldigheid bij de plaatsing van pleegkinderen dubbel noodzakelijk. Daar wordt gelukkig dan ook aan gewerkt.

Mr. Dr. A. STEMPELS.

Lezingen voor de radio

- 3 mei VARA 9.45 Dr. J. P. van Praag
De eenzame Jager
10 mei VARA 9.45 Mevr. A. J. Groenma-
Deinum
Iets over vrouw zijn, moeder zijn
en mens zijn
18 mei VARA 9.45 Prof. Dr. G. Stuiveling
„Het recht op vrije tijd”
24 mei VARA 9.45 nog niet bekend
31 mei VARA 9.45 Prof. Dr. Ir. P. J. Mazure
„Waardebesef”

Verantwoording extra giften t.g.v. Humanistische luisterkring „Het Woord van de Week”

Saldo vorige week f 12,50. Mr. C. J. P. te H. f 50,—; J. B. te Z. f 1,—; Mr. S. W. H. te 's-G. f 5,—; J. E. Z. te R. f 7,—; R. J. S. te B. f 6,—; J. J. R. te B. f 10,—; L. E. te T. f 1,50; M. J. M. te E. f 2,—; C. A. v. S. te A. f 1,—: Totaal f 96,—.